

Betænkning

over forslag til lov om ændring af lov om beskatning af pensionsordninger m. v.

(Afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 16. maj 1973).

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder haft samråd med finansministeren.

Udvalget har stillet en række skriftlige spørgsmål til finansministeren, som denne har besvaret. Spørgsmål og svar er optrykt i bilaget til betænkningen.

Udvalget har modtaget henvendelser fra Assurandør-Societetet, Danske Bankers Fællesrepræsentation og Danmarks Sparekasseforening, hr. G. Breitscheid, Hellerup, hr. L. Feldvoss, Værløse, samt fra Pensionskasserådet.

Disse henvendelser er sammen med finansministerens bemærkninger hertil ligeledes optrykt i bilaget til betænkningen.

Udvalget ønsker at fremhæve, at dødsfald og invaliditet vil blive behandlet som egentlige pensionsbegivenheder, hvilket betyder, at der i disse tilfælde ikke bliver tale om tillægsskat. Ligeledes understreges det, at der ikke bliver tale om tillægsbeskatning ved ophævelse af en kapitalpensionsordning efter det fyldte 60. år, også selv om ophævelsen sker før det i den oprindelige pensionsaftale (og eventuelle forsikringspolice) fastsatte udbetalingstidspunkt. Der henvises i øvrigt om disse forhold til besvarelsen af spørgsmål 6 i bilag 1 samt til bilag 11 i bilaget til betænkningen.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af finansministeren stillede ændringsforslag nr. 2 og 4.

Flertallet kan imidlertid ikke medvirke til de af mindretallet stillede ændringsforslag nr. 1, 3 og 5, som man finder kan medføre fortsat misbrug af kapitalpensionsordningerne. Flertallet henviser i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål 9 i bilag 1 i bilaget til betænkningen.

126 Udvalgenes betænkninger m. m.

Et *mindretal* (det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) finder, at lovforslaget — i de tilfælde, hvor personer uforskyldt og uforudseligt mister deres normale indkomst — rammer urimelig hårdt.

Mindretallet mener således ikke, at f. eks. langvarig sygdom eller arbejdsløshed, der bevirker, at kapitalpensionsordninger ophæves, kan betegnes som ophævelse „i utide“. Mindretallet ønsker derfor en lempeligere beskatning end foreslået i lovforslaget. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 1, 3 og 5.

Herefter indstiller mindretallet lovforslaget til *vedtagelse* med de af finansministeren og de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag.

Af et *mindretal* (Juul-Madsen, Hans Kjær og Stetter):

Til lovforslagets titel.

1) Efter „pensionsordninger m. v.“ tilføjes: „og af lov om særlig indkomstskat m. v.“

Af *finansministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1.

2) Efter nr. 4 indsættes som nyt nummer: „**01.** § 30, stk. 1, 3. pkt., affattes således: „Af forsikring, der er omfattet af §§ 2, 5 eller 7, af rateforsikring i pensionsøjemed og af kapitalforsikring og opsparing i pensionsøjemed svares endvidere tillægsskat efter reglerne i § 48.““

Af et *mindretal* (Juul-Madsen, Hans Kjær og Stetter):

3) Nr. 7 affattes således:

„7. § 48, stk. 1, 1. og 2. pkt., affattes således:
„Personer, der skal betale afgift efter §§ 28 eller 30, jfr. § 34, af kapitalforsikring eller opsparing i pensionsøjemed, samt personer, der skal betale afgift af en forsikring, der er omfattet af §§ 2, 5 eller 7, eller af en rateforsikring i pensionsøjemed, skal, hvis de pågældende er fuldt skattepligtige her i landet på tidspunktet for afgiftspligtens indtræden, ud over afgiften betale tillægsskat efter stk. 2-5. Af forsikring, der er omfattet af §§ 2, 5 eller 7, og af rateforsikring i pensionsøjemed betales dog ikke tillægsskat, når afgiftspligt indtræder efter, at den tidligere ejer af forsikringen er afgået ved døden. Af kapitalforsikring og opsparing i pensionsøjemed betales kun tillægsskat, såfremt der tidligere er indtrådt afgiftspligt for en kapitalforsikring eller opsparing i pensionsøjemed, som tilhørte den afgiftspligtige.““

Af *finansministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 2.

4) Efter „nr. 4,“ indsættes: „01,“.

Af et *mindretal* (Juul-Madsen, Hans Kjær og Stetter):

Ny paragraf.

5) Efter § 2 indsættes som ny paragraf:

„§ 01.

I lov om særlig indkomstskat m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 366 af 31. juli 1972, som ændret ved lov nr. 574 af 15. december 1972 og lov nr. 185 af 30. marts 1973, indsættes i § 2 efter nr. 16 som nyt nummer:

„17. Beløb vedrørende kapitalforsikring eller opsparing i pensionsøjemed, hvoraf der er indtrådt pligt til at svare afgift med 35 pct. efter pensionsbeskatningslovens §§ 28

eller 30, jfr. § 34. I den af beløbet beregnede særlige indkomstskat fradrages den betalte 35 pct. afgift. Skal der efter pensionsbeskatningslovens § 48 svares tillægsskat ud over afgiften, medregnes beløbet ikke ved opgørelsen af den særlige indkomst.“

Bemærkninger.

Til nr. 1, 3 og 5.

Efter lovforslagets oprindelige udformning skulle der ved ophævelse i utide af kapitalpensionsordninger ud over den gældende afgift på 35 pct. af udbetalingen svares en tillægsskat, der i realiteten ville betyde, at udbetalingen beskattes som almindelig indkomst i ophævelsesåret.

Ændringsforslagene medfører, at der i tilfælde, hvor den pågældende før det fyldte 60. år *første gang* ophæver en kapitalpensionsordning helt eller delvis, ikke skal betales tillægsskat. Derimod skal udbetalingen medregnes som særlig indkomst i ophævelsesåret, og den særlige indkomstskat skal — efter samme model som tillægsskatten — reduceres med den betalte afgift.

Når ændringsforslaget er begrænset til tilfælde, hvor den pågældende første gang hæver beløb, skyldes det, at man herved forhindrer, at der over en årrække kan udtrækkes beløb af en sådan størrelse, at der på grund af bundfradraget på 6.000 kr. i loven om særlig indkomstskat ikke vil blive tale om beskatning.

Ændringsforslagene går herefter ud på, at der ved *senere* hævninger i utide fra ordningen og ved ophævelse i utide af en ordning, der er oprettet efter den tidligere ordnings ophævelse, skal svares tillægsskat efter de oprindeligt foreslåede regler.

Til nr. 2 og 4.

Ændringsforslagene er af redaktionel karakter.

Hans Lund, Ove Hansen. Hjortnæs. Harris Jensen. Søren Jensen (Vejen). Peter Nielsen.
formand.

Axel Ivan Pedersen. Inger Lise Petersen. Ømann, Juul-Madsen. Hans Kjær.
næstformand.

Stetter. Jens Foged. Jens Peter Jensen. Kofoed.

Bernhard Baunsgaard. Dahlgaard.

Indholdsfortegnelse.

	Spalte
Bilag 1. Spørgsmål fra udvalget og finansministerens besvarelser	2007
— 2. Skrivelse af den 6. marts 1973 fra Assurandør-Societetet	2015
— 3. Finansministerens bemærkninger til bilag 2.	2017
— 4. Skrivelse af den 19. marts 1973 fra Danske Bankers Fællesrepræsentation og Danmarks Sparekasseforening	2019
— 5. Finansministerens bemærkninger til bilag 4	2023
— 6. Skrivelse af den 5. marts 1973 fra hr. Leif Feldvoss, Værløse	2025
— 7. Finansministerens bemærkninger til bilag 6.	2027
— 8. Skrivelse af den 19. marts 1973 fra Pensionskasserådet	2029
— 9. Finansministerens bemærkninger til bilag 8	2033
— 10. Skrivelse af den 6. april 1973 fra hr. G. Breitscheid, Hellerup	2035
— 11. Finansministerens bemærkninger til bilag 10	2037

Bilag 1.

Spørgsmål fra udvalget og finansministerens besvarelser.

Spørgsmål 1:

Kan finansministeren oplyse, hvor stor en andel af tegnede kapitalpensionsordninger der ophæves i utide — specielt hvor stor en andel der ophæves *efter kort tids forløb*?

Svar:

Forsikringsselskabernes og pengeinstitutternes organisationer har oplyst, at der ikke foreligger nogen statistik over antallet af kapitalpensionsordninger, der ophæves i utide.

En undersøgelse, som i sagens anledning er foretaget i Den Danske Landmandsbank, viser, at antallet af kapitalpensionsordninger i denne bank er steget med ca. 360 pct. i tiden fra 1. januar 1972 til udgangen af februar 1973. I samme tidsrum er mellem 3 og 4 pct. af antallet pr. 1. januar 1972 ophævet i utide.

Det tilføjes, at de i bemærkningerne til lovforslaget nævnte erfaringer, som har vist, at der er behov for en skærpet beskatning ved ophævelse i utide, beror på et meget stort antal forespørgsler til ministeriet, ligningsdirektoratet og de lokale skattemyndigheder om muligheden for at oprette en kapitalpensionsordning, som kan ophæves igen på et vilkårligt tidspunkt alene mod 35 pct. afgift.

Spørgsmål 2:

Hvorledes er muligheden for en udvidet dispensationsbestemmelse, der fritager for tillægsskat ved ophævelse/tilbagekøb af pensionsforsikringer og kapitalpensionsordninger? Hvad vil en udvidet dispensation betyde administrativt?

Svar:

En regel om fritagelse for tillægsskat ved ophævelse af kapitalpensionsordninger må administreres af de skattelignende myndig-

heder efter ansøgning i hvert enkelt tilfælde og vil, uanset hvorledes fritagelsesgrundene nærmere udformes, kræve yderligere arbejdskraft overført til myndighederne.

Det vil i mange tilfælde være vanskeligt for myndigheden at kontrollere, om de særlige omstændigheder (f. eks. tvungen afskedigelse), der anføres til støtte for ansøgningen, er til stede, og det må befrygtes, at afslag på ansøgninger meget ofte vil blive påklaget til overordnet myndighed eller minister med deraf følgende yderligere administration.

Spørgsmål 3:

Hvorledes stiller finansministeren sig til en ordning, hvor man ved ophævelse/tilbagekøb af pensionsforsikringer og kapitalpensionsordninger beskatter tilbagekøbsværdien som *særlig indkomst* i stedet for som nu i praksis som almindelig indkomst?

Svar:

Reglerne om særlig indkomstskat vil ikke udgøre et tilstrækkeligt værn mod, at pensionsbeskatningslovens regler om fuld fradragsret udnyttes til andre formål end aldersforsørgelse, invalideforsørgelse og pension til efterladte.

Hvis udbetaling ved ophævelse af rente- og rateforsikringer samt kapitalpensionsordninger skulle beskattes som særlig indkomst, ville de første 6.000 kr. af udbetalingen være helt skattefri, og for det overskydendes vedkommende ville beskatningsprocenten være utilstrækkelig til at modsvare den skattefordel, som personer med højere indtægter har af fradragsretten.

Spørgsmål 4:

Hvorledes administrerer skattedepartementet indbetalinger i henhold til opsparing i pensionsøjemed?

(Kan arbejdsgiver på arbejdstagers vegne indbetale *svingende beløb* gennem året, men således, at den samlede indbetaling ikke overstiger de i loven fastsatte maksimumsgrænser? — (Dette har f. eks. betydning, hvor løn ved overarbejde indbetales)).

Svar:

En aftale om opsparing i pensionsøjemed (jfr. lovens § 12) skal have til formål under ansættelsesforholdet at opsamle en pensionskapital. Der stilles ikke i loven krav om indbetaling af lige store beløb år for år, og de fleste aftaler går da også ud på, at der skal indbetales en fast procentdel af månedsel eller årslønnen, jfr. herved lovens § 16, hvor overgrænsen for indbetalingerne er fastsat til 15 pct. (for arbejdstagere, der er fyldt 45 år: 20 pct.) af årslønnen inkl. eventuel tantieme, overarbejdsvederlag o. lign.

På den anden side ligger det i kravet om en pensionsaftale, at det ikke må være overladt til arbejdstageren ensidigt at bestemme, om der skal foretages indbetalinger, og hvor store beløb der skal indbetales år for år. En aftale med dette indhold vil ikke blive accepteret af ligningsmyndighederne som en kapitalpensionsaftale.

Spørgsmål 5:

I tilknytning til besvarelsen af udvalgets spørgsmål 2 ønskes det oplyst, hvor mange dispensationsmuligheder/bestemmelser der i dag findes i denne lovgivning.

Spørgsmål 6:

I tilknytning til samme besvarelse ønskes det uddybet, om der er mulighed for i *let kontrollerbare tilfælde* (f. eks. alvorlig sygdom, invaliditet) at lave en dispensationsbestemmelse, der ikke medfører stort administrativt besvær for myndighederne.

Svar:

I den gældende lov findes kun én bestemmelse om lempeligere beskatning, når der ligger særlige omstændigheder til grund for ophævelse af en ordning, der omfattes af pensionsbeskatningsreglerne, nemlig lovens § 48, stk. 1, hvorefter finansministeren kan fastsætte regler om fritagelse for tillægsskat ved tilbagekøb i særlige tilfælde af en renteforsikring (pensionsforsikring). Sådanne regler er fastsat i finansministeriets bekendtgørelse nr. 75 af 16. marts 1972. Reglerne har den særlige baggrund at fastholde den af forsikringselskaberne fulgte praksis, hvorefter renteforsikringer kun tillades genkøbt i ganske særlige tilfælde, navnlig hvor forsikringens pensionsformål må opgives, fordi præmiebetalingen afbrydes og det har kunnet overlades til forsikringselskaberne selv at afgøre i hvert enkelt tilfælde, om de særlige betingelser for fritagelse er opfyldt, jfr. bekendtgørelsens § 2.

I øvrigt er det lovens system, at dødsfald og invaliditet behandles som egentlige pensionsbegivenheder, det vil sige, at der i disse tilfælde, ikke bliver tale om beskatning som ved ophævelse, men om samme beskatning som ved normalt afløb af ordningen. Der henvises herved for så vidt angår renteforsikringer og rateforsikringer til lovens § 2, nr. 4, b-d, og § 8, nr. 3, sammenholdt med § 20, og for så vidt angår kapitalforsikring og opsparing i pensionsøjemed til § 10, nr. 2-3, og § 12, nr. 2-3, sammenholdt med § 25, nr. 2-3.

Efter finansministeriets opfattelse dækker de nævnte regler netop de let kontrollerbare tilfælde af unormalt afløb af en pensionsordning. Eventuelle regler om lempelse i andre tilfælde, f. eks. alvorlig sygdom (der ikke er invaliditet), arbejdsløshed eller andet, måtte administreres af skattemyndighederne og ville ikke kunne undgå at medføre administrativt besvær.

Det tilføjes, at de kapitalpensionsordninger, som lovforslagets regler angår, i henseende til „ophævelse i utide“ adskiller sig afgørende fra de renteforsikringer, der omfattes af de særlige dispensationsregler i finansministeriets bekendtgørelse. Ved genkøb af en renteforsikring er der tale om en definitiv annulation, idet forsikringens formål: løbende livsbetingede ydelser, helt forskertses, medens der ved ophævelse af en kapitalordning ofte reelt alene er tale om en fremrykning af tidspunktet for opfyldelsen af ordningens formål: at stille en samlet kapital til rådighed for den pågældende.

Spørgsmål 7:

Er der risiko for sammenstød med dagpengereglerne, såfremt man laver en dispensationsbestemmelse for alvorligt syge m. v. med hensyn til ophævelse i „utide“ af kapitalpensionsordninger? I bekræftende fald,

hvad bliver de administrative konsekvenser heraf?

Svar:

Det er uden indflydelse på den efter dagpengeloven tilkommende ret til dagpenge fra arbejdsgiveren eller fra det sociale udvalg, at den dagpengeberettigede får rådighed over en pensionskapital.

Selv om der således ikke vil opstå „sammenstød“ med dagpengereglerne med heraf følgende administrative problemer, så vil dagpengesikringen i sig selv mindske behovet for en dispensationsbestemmelse i pensionsbeskatningsloven.

Det bemærkes herved, at ret til dagpenge til personer, der ikke er folke- eller invalidepensionister, fortsætter, indtil den pågældende på ny bliver arbejdsdygtig eller bliver berettiget til invalidepension. Tilkendelse af invalidepension vil netop efter pensionsbeskatningsloven normalt medføre, at pensionskapitalen kan udbetales alene mod 25 pct. afgift, jfr. lovens § 25, nr. 2.

Spørgsmål 8:

Er det finansministerens opfattelse, at alle muligheder for lovlige misbrug af skattebegünstigede opsparings- og forsikringsordninger er standset med gennemførelsen af dette lovforslag?

Svar:

Det fremsatte lovforslag vedrører pensionsbeskatningslovens afsnit I (ordninger under de egentlige pensionsbeskatningsregler) samt syge- og ulykkesforsikringer. Hvis forslaget gennemføres, vil der efter min opfattelse ikke længere være mulighed for at udnytte disse ordninger til at opnå ikke tilsgittede skattebesparelser.

For så vidt angår de livsforsikringer og opsparingsordninger, der omfattes af lovens §§ 50-51, kan der være spørgsmål, om den gældende ret til fradrag i indkomsten af udgifter til livsforsikringspræmier m.v. på indtil 3.000 kr. stiller skatteydere med høje indkomster for gunstigt.

Det vil imidlertid være mest hensigtsmæs-

sigt at behandle spørgsmålet om begrænsning af skattebegünstigelsen for de livsforsikringer og opsparingsordninger, der falder ind under lovens §§ 50-51, i forbindelse med en mere generel gennemgang af de „ikke-omkostningsbestemte“ fradrag i skatte-lovgivningen. Det fremsatte forslag til ændring af pensionsbeskatningslovens afsnit I m.v. bør derimod efter regeringens opfattelse vedtages i denne samling.

Spørgsmål 9:

Finansministerens vurdering ønskes af det af det konservative folkeparti stillede ændringsforslag.

Der ønskes herunder nogle *regneeksempler*, der viser forskellen på reglerne efter finansministerens oprindelige forslag og forslaget som ændret med det omtalte ændringsforslag.

Svar:

Som anført i mit svar på udvalgets spørgsmål 3 vil beskatning med særlig indkomstskat ikke give tilstrækkeligt værn mod, at pensionsbeskatningslovens regler udnyttes i rent skattebesparelses-øjemed.

Hvis den afgiftspligtige udbetaling ikke overstiger 20.000 kr., vil der — uanset størrelsen af den almindelige indkomst — alene blive tale om 35 pct. afgift efter ændringsforslaget, hvilket skyldes bundfradraget på 6.000 kr. i loven om særlig indkomstskat. Ved større udbetalinger vil beskatningsprocenten ligge mellem 35 og 50 pct. En sådan beskatning er ikke tilstrækkelig til at forhindre, at skatteydere med højere indtægter vil opnå væsentlige besparelser ved at op hæve en ordning, hvor indbetalingerne og rentetilvæksten har været indkomstskattefri.

Det kan tilføjes, at ændringsforslagets regel om, at særlig indkomstskat svares ved første udbetaling (i utide), medens der ved senere udbetalinger skal svares tillægsskat, ikke vil kunne kontrolleres på forsvarlig måde.

Regneeksempler er anført i bilaget til spørgsmål 9.

Bilag til spørgsmål 9.

Regne-eksempler.

De nedenfor anførte eksempler gælder en skatteyder i København med dobbelt personfradrag. Der er regnet med skatteudskrivningen for året 1973.

I *kolonne A* forudsættes, at skatteyderen har haft „normal“ indtægt i ophævelsesåret (50.000 kr. skattepligtig indkomst i eksempel

1-3 og 100.000 kr. skattepligtig indkomst i eksempel 4).

I *kolonne B* forudsættes, at skatteyderen — f. eks. på grund af sygdom eller arbejdsløshed — kun har haft en skattepligtig indkomst på 20.000 kr. i ophævelsesåret. (Beregning med særlig indkomstskat giver samme resultat som i kolonne A.)

	A		B
	Tillægsskat	Særlig indk.skat	Tillægsskat
<i>Eksempel 1</i>			
a. Afgpl. udbetaling.....	10.000 kr.	10.000 kr.	10.000 kr.
b. Afgift og skat i alt.....	6.025 -	3.500 -	4.023 -
c. b i pct. af a.....	60,3 pct.	35 pct.	40,2 pct.
<i>Eksempel 2</i>			
a. Afgpl. udbetaling.....	50.000 kr.	50.000 kr.	50.000 kr.
b. Afgift og skat i alt.....	30.444 -	22.000 -	26.468 -
c. b i pct. af a.....	60,9 pct.	44 pct.	52,9 pct.
<i>Eksempel 3</i>			
a. Afgpl. udbetaling.....	100.000 kr.	100.000 kr.	100.000 kr.
b. Afgift og skat i alt.....	62.844 -	47.000 -	57.822 -
c. b i pct. af a.....	62,8 pct.	47 pct.	57,8 pct.
<i>Eksempel 4</i>			
a. Afgpl. udbetaling.....	500.000 kr.	500.000 kr.	500.000 kr.
b. Afgift og skat i alt.....	324.000 -	247.000 -	317.022 -
c. b i pct. af a.....	64,8 pct.	49,4 pct.	63,4 pct.

Bilag 2.

ASSURANDØR-SOCIETETET

Den 6. marts 1973.

Vedrørende lovforslag nr. 180 om ændring af lov om beskatning af pensionsordninger m. v.

I forbindelse med behandlingen af forslaget til loven om beskatningen af pensionsordninger m. v. påpegede Assurandør-Societetet og Statsanstalten i skrivelse af 11. januar 1971 til det pågældende folketingsudvalg en række problemer, som forslaget rejste.

Man henledte herved indledningsvis bl. a. opmærksomheden på forslagets § 2, nr. 4, litra a, med bemærkning, at der ved den fastsatte 60 års grænse skabtes en hindring for førtidspensionering, en hindring, som navnlig under den nu foregående strukturalisering ville ramme mange urimelig hårdt. Også bestemmelsen i litra d om 24 års grænsen for børn kunne være uheldig i særlige situationer, hvor der er behov for at sikre et barns forsørgelse ud over denne alder.

Disse bemærkninger har efter Assurandør-Societetets og Statsanstaltens opfattelse stadig aktualitet, samtidig med at problemets betydning efter forslaget om indførelse af tillægsskat også inden for kapitalforsikringer i pensionsøjemed er blevet betydelig forstærket. Tænker man sig f. eks. den situation, at en 55-årig funktionær afskediges,

har han i dag mulighed for at realisere sine kapitalforsikringer i pensionsøjemed mod erlæggelse af en afgift på 35 pct., hvorimod han efter forslaget tillige skal svare tillægsskat. Det vil være ensbetydende med en meget væsentlig forringelse af pensionsordningen.

Vi skal derfor på ny henstille, at foranævnte bestemmelse ændres, således at både 24 års og 60 års grænsen kan fraviges, ikke blot ved en generel bestemmelse herom, men også således at trangen til i det enkelte tilfælde at fastsætte andre aldersgrænser kan imødekommes.

Ved ændringsforslagene, § 1 nr. 1 og 2, præciseres, at valg af beskatning efter pensionsbeskatningslovens § 50 er betinget af aftale med forsikringsselskab og arbejdsgiver. Når denne præcisering gennemføres, virker det ikke rimeligt at opretholde en pligt for forsikringsselskaberne til at gøre forsikringstagere opmærksom på muligheden for valg af beskatningsform, jfr. pensionsbeskatningslovens § 1, stk. 4, nr. 1. Man skal derfor henstille at sidstnævnte bestemmelse udgår.

Assurandør-Societetet,
Dreyer.

Statsanstalten for Livsforsikring,
C. A. Busch-Petersen.

Bilag 3.

FINANSMINISTERIET,

Den 13. mart 1973.

Finansministerens bemærkninger til bilag 2.

I skrivelse af 6. marts 1973 har Assurandør-Societetet henvist til, at det under folketingets behandling af pensionsbeskatningsloven i 1971-72 henstillede, at der blev mulighed for at fravige aldersgrænsen, 60 år, for pensionering, idet denne aldersgrænse vil kunne ramme urimeligt hårdt i tilfælde af førtidspensionering, der nødvendiggøres af den foregående strukturrationalisering. Societetet peger på, at den uheldige virkning af en fast aldersgrænse bliver forstærket ved gennemførelse af forslagets regel om tillægs-skat ved ophævelse før det 60. år af kapitalordninger.

Finansministeriet mener fortsat ikke at kunne imødekomme henstillingen. (Der henvises til ministerens bemærkninger til folketingets udvalg angående pensionsbeskat-

ningsloven, jfr. bilag 4 i betænkningen af 13. maj 1971).

I skrivelsen af 6. marts 1973 henstiller societetet videre, at der i forbindelse med den ændrede formulering af lovens § 1, stk. 2 (lovforslagets § 1, nr. 1) sker ophævelse af lovens § 1, stk. 4, nr. 1, idet denne bestemmelse formenes at være overflødig, når det ved den ændrede formulering af stk. 2 præciseres, at valg af § 50-beskatning kræver forsikringsselskabets samtykke.

Efter finansministeriets opfattelse vil der også efter ændringen af lovens § 1, stk. 2, være behov for, at forsikringstagerne ved aftalens indgåelse får bedst mulig information fra forsikringsselskabet om den skattemæssige behandling af forsikringen.

Til folketingets skatte- og afgiftsudvalg.

Bilag 4.

DANSKE BANKERS FÆLLESREPRÆSENTATION DANMARKS SPAREKASSEFORENING

Den 19. marts 1973.

Ifølge § 1, nr. 4, i det af finansministeren den 1. februar 1973 fremsatte forslag til lov om ændring af lov om beskatningen af pensionsordninger foreslås det, at der til den nuværende lovs § 28 føjes „samt tillægsskat efter reglerne i § 48“.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at kravet om tillægsskat er ment som et værn mod en utilsigtet udnyttelse af pensionsbeskatningslovens regler om ophævelse i utide af kapitalforsikring og opsparing i pensionsøjemed.

Danske Bankers Fællesrepræsentation og Danmarks Sparekasseforening kan fuldt ud tilslutte sig, at man søger modvirket, at der sker oprettelse af kapitalpensionsordninger i sådanne tilfælde, hvor der ikke er tale om, at ordningen skal tjene et reelt pensionsbehov. Som lovforslaget er formuleret, vil en vedtagelse af dette imidlertid også indebære, at der ved delvis udbetaling til en arbejdstager, der er fyldt 60 år eller er blevet alvorligt invalideret, skal svares tillægsskat.

En sådan virkning kan næppe være utilsigtet, idet der ikke her er tale om en „ophævelse i utide“, som bør modvirkes ud fra de i lovforslaget anførte motiver, jfr. herved også, at det såvel af finansministerens forelæggelsestale som af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at det er ophævelse før pensionsbegivenhedens indtræden, man ønsker at modvirke. Den hidtidige regel, hvor efter der ved delvis udbetaling efter det fyldte 60. år eller i tilfælde af invaliditet sker en beskatning med 35 pct., må tværtimod siges at være overordentlig rimelig og i pagt med lovens formål.

Vore organisationer skal derfor henstille, at man bibeholder 35 pct.s afgiften i de her omhandlede tilfælde, idet vi skal anføre, at problemet vil kunne løses ved, at man i pensionsbeskatningslovens § 26, stk. 1, udelader henvisningen til reglerne i § 28 og i stedet foreskriver, „at afgiften i stedet beregnes af det udbetalte beløb med 35 pct.“.

Vore organisationer skal endvidere tillade sig at pege på, at i tilfælde af lovforslagets uændrede vedtagelse vil det ikke være muligt som led i en førtidspensionering at ophæve en kapitalpensionsordning, uden at der skal betales tillægsskat, og at der for fremtiden vil komme til at gælde en forskel mellem banker og forsikringselskaber på dette punkt.

Forholdet er det, at der i pensionsbeskatningslovens § 48, stk. 1, 3. punktum, er indeholdt en hjemmel for finansministeren til at fastsætte regler om fritagelse for tillægsskat ved tilbagekøb i særlige tilfælde af en forsikring. I medfør af nævnte bestemmelse er der udarbejdet en bekendtgørelse — nr. 75 af 16. marts 1972 — hvorefter finansministeren blandt andet kan fritage for tillægsskat ved tilbagekøb af en forsikring, der er led i en pensionsordning mellem en arbejdsgiver og en arbejdstager, når der inden tilbagekøbet er forløbet mindst ét år efter arbejdsforholdets ophør, uden at arbejdstageren har fået ansættelse i en stilling, hvor arbejdsgiveren vil fortsætte præmiebetalingen, eller hvor arbejdstageren er optaget eller senere optages i en anden pensionsforsikringsordning eller i en pensionskasse.

Ifølge § 1, nr. 7, i det af finansministeren fremsatte lovforslag er der ikke foreslået en tilsvarende adgang for finansministeren til at fritage for tillægsskat ved ophævelse af kapitalpensionsordninger.

Efter vore organisationers opfattelse ses der ikke i denne henseende at være grund til at behandle kapitalpensionsordninger anderledes end de af § 48 omhandlede forsikringer, idet vi må mene, at begrundelsen for reglen, nemlig at finansministeren som led i

en førtidspensionering kan undtage fra tillægsskat, også er til stede ved kapitalpensionsordninger.

Under henvisning hertil samt til, at der herefter vil være forskel på vilkårene for pensionsordninger i pengeinstitutter og forsikringsselskaber, skal vi henstille, at der skabes hjemmel for, at der tillige i særlige tilfælde kan ske fritagelse for tillægsskat ved ophævelse af kapitalpensionsordninger.

Med venlig hilsen

Danske Bankers Fællesrepræsentation

A. Skjoldager.

/ Lund Petersen.

Danmarks Sparekasseforening

H. Bech.

/ P. Nylev.

Bilag 5.

FINANSMINISTERIET

Den 5. april 1973.

Finansministerens bemærkninger til bilag 4.

I skrivelse af 19. marts 1973 til udvalget har Danske Bankers Fællesrepræsentation og Danmarks Sparekasseforening kritiseret det fremsatte lovforslag på 2 punkter.

Punkt 1: Forslaget om tillægsskattepligt ved ophævelse „i utide“ (lovforslagets § 1, nr. 4, 7 og 8) af kapitalforsikring og opsparing i pensionsøjemed vil få den efter pengeinstitutternes opfattelse utilsigtede virkning, at der skal svares tillægsskat ved *delvis* ophævelse af forsikringen eller opsparingen efter det fyldte 60. år eller i tilfælde af invaliditet.

Hertil bemærkes, at såvel den højere afgift på 35 pct. som tillægsskatten kan undgås ved at ophæve *hele* forsikringen eller opsparingen ved pensioneringen. Det er netop formålet med en kapitalpensionsordning, at hele pensionskapitalen stilles til rådighed ved pensioneringen. Denne frigivelse af kapitalen beskattes med en afgift på 25 pct., hvorimod udbetalingerne i ordninger, der går ud på løbende eller ratevis udbetaling

af den opsparede kapital (renteforsikringer, rateforsikringer og indeksordninger), beskattes som almindelig indkomst. Den i lovens § 26 fastsatte regel om højere afgift (og efter forslaget også tillægsskat) ved *delvis* ophævelse af en kapitalpensionsordning er derfor efter finansministeriets opfattelse en naturlig konsekvens af de beskatningsmæssige forskelle mellem kapitalordninger og ordninger med løbende udbetalinger.

Punkt 2: Pengeinstitutterne har endvidere kritiseret, at lovforslagets regler medfører en forskelsbehandling af kapitalpensionsordningerne i forhold til pensionsordninger med løbende udbetalinger, idet der for de sidstnævntes vedkommende er mulighed for dispensation fra tillægsskatten ved „førtidspensionering“.

Hertil bemærkes, at dispensationsreglerne for renteforsikringerne ikke tager sigte på førtidspensionering, men på den situation, at forsikringens pensionsformål må opgives, fordi præmiebetalingen afbrydes.

Henry Grünbaum.

/ Flemming Jensen.

Bilag 6.

Brev af hr. Leif Feldvoss, Værløse

Den 5. marts 1973.

Vedrørende beskatning ved ophævelse af pensionsforsikring i utide.

Jeg læser i avisen (Møns Tidende 3. marts 1973), at forslaget om skærpelse af beskatningen for pensionsforsikringer, ophævet i utide, har været til første behandling i folketinget. Jeg læser også, at der var bred tilslutning fra alle sider, med undtagelse af konservative, der fandt, at man måtte graduere.

I den anledning tillader jeg mig at sende dette indlæg, for at pege på et forhold, som måske ikke er almindeligt kendt blandt politikere. I øvrigt finder jeg det helt naturligt, at misbrug skal straffes.

Det jeg vil gøre opmærksom på er, at det i mange firmaer er en forudsætning for ansættelsen, at man, når man er nået en vis alder (25 år) (i det firma jeg er ansat i 33 år), skal lade sig indrullere som medlem i en kollektiv pensionsordning, hvor man så skal betale 6 pct. af sin bruttogage, medens firmaet betaler 9 pct., i årspræmie. De 6 pct. er så fuldt fradragsberettiget, (efter den nye skattelov for pensionsordninger 2. januar 1971 ikke længere), på éns egen indkomst.

I den ordning, vi har i det firma, jeg er ansat i, kan der opnås tilbagekøb ved fratreden af stilling, når én af tre betingelser er opfyldt. I så tilfælde vil man få den del tilbagebetalt, som udgøres af eget bidrag (6 pct.) med tillæg af 4 pct. rente, dersom beløbet ikke er større end tilbagekøbsværdien eller støder på begrænsninger i forsikringsloven. Resten (bl. a. firmaets 9 pct.) bliver sat på fripolice til udbetaling som alderspension, når den alder nås.

Jeg ved, at vi er mange, der er kede af denne tvungne ordning, og at vi alle, dersom vi forlod firmaet, ville finde ud af at komme fri af den og få anbragt vore penge på en bedre forrentet måde. Dersom den lov, der nu behandles, går uændret igennem, vil det betyde, så vidt jeg forstår, at man kan få en uhyggelig høj indtægt, det år tilbagekøb finder sted. For mit eget vedkommende ville min indtægt (hvis det var idag) stige fra 75.000 kr. på årsbasis til ca. 130.000 kr. for 1973. Det kan ikke være rigtigt, at *tvungen medlemskab* skal straffes på denne måde.

Jeg finder, at man burde finde frem til en afviklingsperiode for disse tvungne medlemmer og samtidig fremkomme med et tillæg til funktionærloven, der forbyder, at ansættelsesbetingelser indeholder klausul om medlemskab i pensionsforsikring eller lign. Samtidig burde man lovmæssigt give mulighed for, at de i dag eksisterende tvungne ordninger kunne ophæves, uden risiko for de ansatte, således at disse tvungne medlemmer, inden for en fast tidsfrist, havde mulighed for at redde deres penge hjem til 35 pct. i skat.

I øvrigt står der i forsikringsbestemmelserne, at forsikringsselskabet kan forlange, at der tages tilbagekøb, dersom man ved præmieophør, ikke på fripolice kan oppebære en årlig pension af en vis størrelse. Her er der tale om *tvungen tilbagekøb af en tvungen ordning*, og efter det nye forslag der er til behandling, til beskatning som *tvungen merindkomst*.

Venlig hilsen
L. Feldvoss.

Denne skrivelse er sendt enslydende til:

Hr. finansminister Henry Grünbaum,
Hr. P. Nyboe Andersen,

Hr. Poul Schlüter,
Hr. Hilmar Baunsgaard.

Bilag 7.

FINANSMINISTERIET

Den 13. marts 1973.

Finansministerens bemærkninger til bilag 6.

I brev af 5. marts 1973 har Leif Feldvoss, Værløse, anført, at pensionsbeskatningslovens regler om afgift og tillægsskat ved ophævelse (tilbagekøb) af pensionsforsikringer kan virke meget hårdt i tilfælde, hvor arbejdstagerne er „tvunget“ ind i pensionsordningen, men hvor ansættelsesforholdet ophører, inden pensionsalderen er opnået. Når pensionsforsikringen derefter tilbagekøbes, skal der svares afgift og tillægsskat af tilbagekøbsværdien, hvilket giver — stort set — samme resultat, som hvis tilbagekøbsværdien var lagt til den skattepligtige indkomst i det år, hvor ansættelsesforholdet ophørte.

Finansministeriet kan hertil bemærke, at de beskrevne virkninger af tilbagekøb af en pensionsforsikring blev fastsat ved pensionsbeskatningslovens gennemførelse i juni 1971. Det nu fremsatte lovforslag berører ikke pensionsforsikringerne, men alene kapitalforsikring og opsparing i pensionsøjemed.

I øvrigt kan der henvises til lovens § 48, stk. 1, sidste pkt., hvorefter finansministeren kan fastsætte regler om fritagelse for tillægsskat ved tilbagekøb af en pensionsforsikring. Sådanne regler er fastsat i finansministeriets bekendtgørelse nr. 75 af 16. marts 1972 om fritagelse for tillægsskat efter pensionsbeskatningsloven.

Bilag 8.**PENSIONSKASSERÅDET**

Den 19. marts 1973.

I forbindelse med behandlingen af lov om beskatningen af pensionsordninger m.v. tillader Pensionskasserådet sig at pege på, at skærpelse af reglen i § 28 kan forøge de økonomiske problemer, der opstår for personer, der uden egen skyld, f. eks. på grund af strukturrationaliseringer, bliver afskediget fra stillinger, som de har beklædt en årrække, og som ikke kan opnå ansættelse i andre tilsvarende stillinger, blandt andet fordi de har opnået en alder, som gør dem mindre attraktive i erhvervslivet.

For disse personer vil det være af væsentlig værdi, såfremt de kan førtidspensioneres på grundlag af pensionsordninger, som er tegnet, medens de var i erhverv.

Efter de gældende regler kan pensionering først finde sted efter det fyldte 60. år, idet dog ejere af kapitalforsikringer i pensionsøjemed eller opsparinger i pensionsøjemed mod betaling af 35 pct. afgift kan

opnå rådighed over kapitalen til førtidspensioneringsformål.

Efter lovforslaget søges afgiften forhøjet ved at supplere afgiftsreglen med reglen om tillægsskat.

Denne regel skal forhindre, at skatteydere ved at ophæve ordningen på et vilkårligt tidspunkt opnår en skattefordel.

Da forslaget imidlertid samtidig forringer muligheden for, at personer, der efter en årrække i et ansættelsesforhold står uden beskæftigelse, kan opnå førtidspensionering, henstiller Pensionskasserådet, at lovforslaget suppleres med en regel, som begrænser afgiften for denne personkreds.

Pensionskasserådet tillader sig at vedlægge udkast til forslag herom med bemærkning, at forslaget muligvis bør suppleres med et alders- eller varighedskriterium. Pensionskasserådet lægger dog vægt på, at der ved fastlæggelse af disse kriterier tages reelt hensyn til den omhandlede personkreds.

Med venlig hilsen.
Erik Holst.

/ J. Kr. Lomholt.

PENSIONSKASSERÅDET

Forslag til ændring af forslag om ændring af lov om beskatning af pensionsordninger m. v.:

Som § 25. pkt. 3 indsættes:

„Ved udbetaling til arbejdstager, der er blevet uforskyldt arbejdsledig, når denne — trods anmeldelse som stillingssøgende hos arbejdsformidlingen eller vedkommende fag-

lige organisation — endnu 6 måneder efter sin fratreden ikke har kunnet opnå ansættelse i en anden tilsvarende stilling“.

§ 25. pkt. 3 og 4 ændres til pkt. 4 og 5.

Bilag 9.**FINANSMINISTERIET**

Den 5. april 1973.

Finansministerens bemærkninger til bilag 3.

I skrivelse af 19. marts 1973 til udvalget har Pensionskasserådet anført, at den foreslåede skærpelse af beskatningen ved op-hævelse i utide af en pensionsordning vil forøge de økonomiske problemer, der op-står for personer, som uden egen skyld bliver afskediget og ikke kan opnå ansættelse i an-dre tilsvarende stillinger.

Henvendelsen ligger ganske på linie med Assurandør-Societetets skrivelse af 6. marts 1973 til udvalget (bilag 2), og der kan derfor

henvises til finansministeriets skrivelse af 13. marts 1973 til udvalget (bilag 3).

Til det af Pensionskasserådet udformede forslag til en ændring af pensionsbeskatnings-lovens § 25 bemærkes, at en sådan regel måtte administreres af de skattelignende myndigheder efter ansøgning i hvert enkelt tilfælde, hvilket ville medføre en forøgelse af myndighedernes arbejde. Der henvises her-om til ministeriets besvarelse af 2. april 1973 af udvalgets spørgsmål 2.

Bilag 10.

G. Breitscheid, 2900 Hellerup.

Den 6. april 1973.

Vedrørende lovforslag nr. 180 om ændring af pensionsbeskatningsloven.

Undertegnede ønsker at påpege, at lovforslaget medfører, at der i *opsparingsordninger i pensionsøjemed* ved kapitaludbetaling „i utide“ vil blive opkrævet tillægsskat af hele det opsparede beløb (bortset fra en del af arbejdstagernes egne bidrag før 1/1 1972), medens der i *kapitalforsikringsordninger* i samme situation kun kræves tillægsskat af den del af udbetalingen, der hidrører fra indbetalinger *efter* pensionsbeskatningslovens ikrafttræden.

En sådan lovregel vil ramme de arbejdstagere, hvis opsparingsordninger er etableret for en del år siden, og som f. eks. ved afskedigelse i alderen mellem 50 og 60 år har vanskeligt ved at få anden ansættelse. I sådanne tilfælde vil de pågældende have hårdt brug for de opsparede midler, og det kan

formentlig ikke afvises, at tanken om at kunne disponere over ordningens midler i en *nødsituation*, mod at der svares 35 pct. afgift, har spillet en rolle for de pågældende ved ordningens etablering.

Det er usandsynligt, at der er etableret opsparingsordninger med misbrug for øje, før pensionsbeskatningsloven blev vedtaget.

Jeg tillader mig derfor at henlede udvalgets opmærksomhed på forskelsbehandlingen mellem de anførte 2 pensionsformer. Det ville betyde meget for „ældre“ opsparere, om opkrævningen af tillægsskat også for deres vedkommende ligesom for kapitalforsikringsordningerne kunne begrænses til kun at omfatte den del af udbetalingen, som svarer til indbetalingerne fra 1/1 1972.

Med højagtelse
Gerhard Breitscheid.

Til folketingets skatte- og afgiftsudvalg.

Bilag II.

Finansministerens bemærkninger til bilag 10.

I skrivelse af 6. april 1973 til folketingets skatte- og afgiftsudvalg har hr. G. Breitscheid påpeget, at lovforslagets regler (§ 1, nr. 4, 7 og 8) medfører en ulighed i beskatningen ved ophævelse af kapitalforsikringer i pensionsøjemed og opsparring i pensionsøjemed, for så vidt angår ordninger, der er oprettet før 1. januar 1972.

Uligheden fremkommer, hvis der sker ophævelse før det fyldte 60. år, idet der i så fald ved opsparringen skal beregnes tillægsskat af hele værdien, medens der ved forsikring kun skal beregnes tillægsskat af den del af værdien, der hidrører fra indbetalinger efter 1. januar 1972.

Den påviste forskel i beskatningen må ses på baggrund af, at der er tale om en overgangsregel, som i et vist omfang opretholder de tidligere regler i renteforsikringsloven.

Efter renteforsikringslovens regler skulle der ved ophævelse af (tilbagekøb af) en forsikringsordning (kun) svares den samme afgift med 25 pct. af arbejdsgiverandelen, som svarede ved normalt afløb, dvs. ved forsikringssummens udbetaling efter død eller pensionering.

Ved ophævelse i utide af en opsparingsordning skulle der efter renteforsikringsloven svares afgift med 35 pct. af hele kapitalen (dog med fradrag af beløb, hvormed arbejdstagerens egne bidrag eventuelt havde oversteget 350 kr. årligt).

Af forarbejderne til renteforsikringsloven fremgår, at den beskatningsmæssige forskel skyldes, at der som regel lides et tab ved ophævelse af en forsikringsordning, således, at det kan være rimeligt at anvende en lavere afgiftssats i disse tilfælde. Dette synspunkt

er forladt i pensionsbeskatningsloven, som for så vidt angår nyoprettede ordninger fastsætter samme afgiftsregler for forsikringsordninger og opsparingsordninger. Under lovens behandling i folketinget blev der imidlertid optaget overgangsregler således, at reglen om 25 pct. afgift ved ophævelse af forsikringsordninger blev opretholdt (§ 34, stk. 3), for så vidt angår den del af tilbagekøbsværdien, der hidrører fra tiden før 1. januar 1972, medens der ikke var behov for en tilsvarende overgangsregel for opsparingerne, hvor afgiftsprocenten ved ophævelse i utide var 35 både i renteforsikringsloven og pensionsbeskatningsloven. Reglen om fradrag af beløb, hvormed arbejdstagerens egne bidrag havde oversteget 350 kr. årligt, blev derimod opretholdt ved lovens § 34, stk. 4.

Da reglerne i lovens § 48 om tillægsskat knytter beregningen af denne til det beløb, hvoraf der er betalt afgift med 35 pct., får ændringsforslaget den virkning, at det tillægsskattepligtige beløb ved opsparingsordninger omfatter bidrag fra tiden før 1. januar 1972, medens det tillægsskattepligtige beløb ved forsikringer *kun* omfatter præmier og indskud efter denne dato.

En regel om, at der ved udbetaling før pensionsalderen også af en opsparingsordning skal foretages en opdeling af udbetalingen i den del, der hidrører fra indbetalinger før 1. januar 1972, og den del, der hidrører fra senere indbetalinger, vil medføre administrative ulemper både for de pengeinstitutter, der skal beregne og indeholde afgiften, og for de skattemyndigheder, der beregner og opkræver tillægsskatten. Også kontrollen med afgiftsberegningen og med

det som tillægsskattepligtigt selvangivne beløb ville blive væsentlig vanskeligere.

Jeg mener herefter ikke at kunne gå ind for en regel af denne art.

Det tilføjes, at der ikke efter forslaget bliver tale om tillægsskat ved ophævelse af

en kapitalordning efter det fyldte 60. år, jfr. lovens § 25, nr. 1. Dette gælder, selv om ophævelsen sker før det i den oprindelige pensionsaftale (og eventuelle forsikringspolice) fastsatte udbetalingstidspunkt.